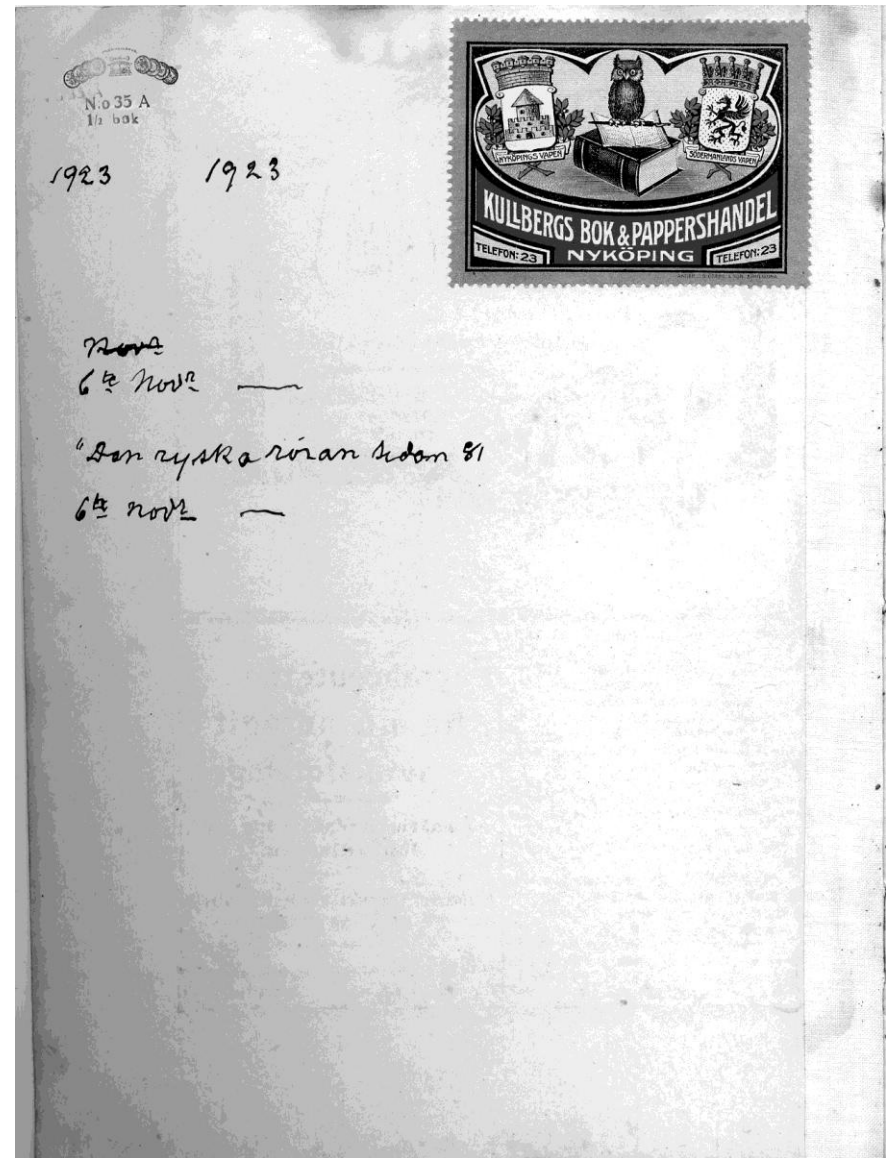
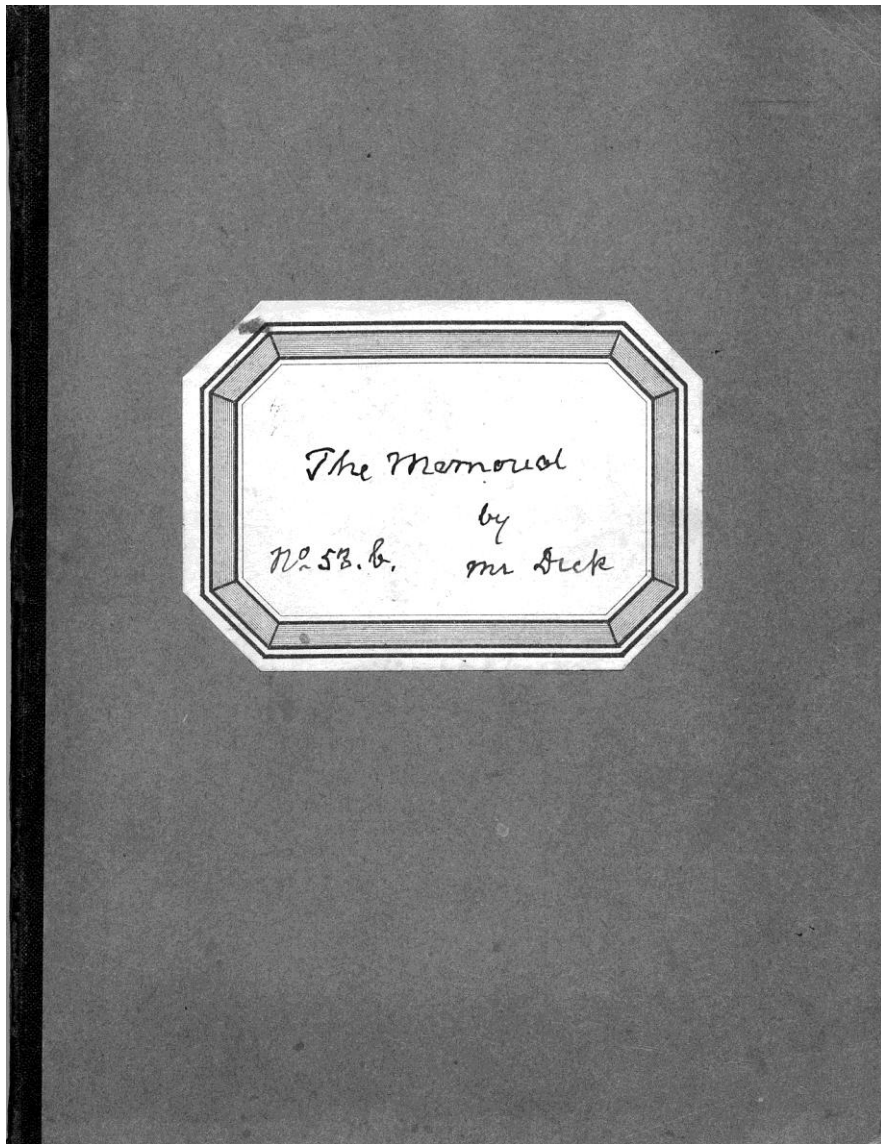

The memorial by Mr Dick nr 53b

(fortsättning från sid. 96 förra häftet)

Truppernas styrka uppgår till två fältstarka regementen, men de ha utomordentligt väl beväpnade reserver som stå till omedelbart förfogande. Förbunden själfva påstå att de icke äro irreguljära utan uppställas af bayerska regeringen^{x)}. Ett upprop från "Ungtyska stormregementet" förklarar att det uppåtdats af bayerska regeringen. Af fabriksägarna i Koburg och omgifning fordras att de ge sina arbetare, som tillhöra kampförbunden, ledighet så att de kunna uppfylla sin plikt. I själfva verket ha dock kampförbunden erhållit förstärkningar mindre af arbetare än af arbetslösa. Hvarifrån de penningssummor härröra som stå till kampförbundens förfogande är en gåta. Lifsmedel rekvireras helt enkelt i byarna. Alla hus genomsökes efter vapen. --- I Bamberg hölls ett möte med "Vikingaförbundet", hvarvid kräfdes att kapten Erhardt^{x)} genast skulle utropas till dik-

x) med hvilken Ludendorff lär samverka

tator. Erhardt är den man som håller allt i sin hand, och som nu icke längre agiterar bakom kulisserna utan uppträder fullkomligt öppet. Man ser honom dagligen med sin adjutant susa omkring vid den nordbayerska gränsen (Erhardt rymde som bekant från ett fängelse i hvilket han inburats af riksregeringen)

Berlin den 5te Nov. --- (plundringar lite hvarstans) --- I Berlins ghetto, belägen i närheten af Alexanderplatz, vände man sig mot judarna och en folkmassa på öfver 10. 000 personer trängde in i judekvarteren, plundrande såväl butiker som bostäder. Personer med judiskt utseende öfverföllos och slogos till marken samtidigt som kläderna refvos af dem^{x)}. Från judisk sida uppgifves att tysk-folkliga agitatorer voro i verksamhet och ytterligare upphetsade massorna. Öfverallt gick man fram under ropet: "slå ihjäl judarna" --- Med ens hördes ropet: slå ihjäl börsjudarna!"
Massan stormade nu till börsen som omrin-

x) för att konstatera att de var judar?

gades. Polisen var emellertid i högsta alarmberedskap och hann afspärra börsen innan det kom till stormning af densamma. Börsdagen i dag stod för öfrigt fullständigt i upplösningens tecken och ytterligt deprimerande, icke blott på börsen, utan äfven på allmänheten verkade underrättelsen om att Newyork inställt marknoteringen ---

--- I ghetton har läget under aftonens lopp försämrats. Plundringar och misshandel fortsättas. Man kastar sig öfver alla personer med judiskt utseende och klär fullständigt af dem för att låta dem under massornas jubel springa gatlopp. Man vänder sig nu äfven mot kristna affärsmän, hvilka beskyllas för att ha sålt lifsmedel till judarna(!)

London den 5te Nov. Daily News påpekar att af de mer än 70 fartyg som voro församlade vid flottrevyn utanför Spithead den 4de Nov. icke ett enda varit i tjänst, då stora flottan först begaf sig till sin hufvudstation. Af de hundratals far-

tyg af alla typer som i Augusti 1914 ingingo i den engelska flottan återstå i dag endast ett halft dussin stridsfartyg hvilka tjänstgöra i Medelhafvet. Våldiga förbättringar ha genomförts beträffande fartygens stridseffektivitet. Eldgifningsmetoderna ha fullständigt revolutionerats. Den effektiva skottvidden har praktiskt taget fördubblats och granaters, torpeders och minors sprängkraft har mångdubblats. Om man räknar fartyg mot fartyg är 1923 års flotta dubbelt så fruktansvärd som sin föregångare

Berlin den 5te Nov. Faran för en nationalistisk kupp har spridit sig till Brandenburg, Pommern och Schlesien. Beträffande läget vid Bayersk-Thüringska gränsen gör man från regeringshåll gällande att situationen för närvarande ej är farlig. Starka riksvärnsafdelningar hållas i beredskap vid gränsen. Ludendorff synes stå bakom rörelsen i Bayern

~~Under starkt tryck från centerpartiets, socialdemokraternas och de^{x)}~~

x) uteglömdt

The memorial by Mr Dick nr 53b

Berlin den 5te Nov. (Högerkuppen) --- De hufvudpersoner som stå bakom kulisserna äro icke Hitler och Erhardt, ledaren för den beryktade hemliga organisationen (mördarligan) Consul, som drifver sitt spel vid den Bayersk-Thüringska gränsen och nu vill omsätta sina erfarenheter från Kappkuppen i mars 1920. Bakom dessa stå Ludendorff som i det lämpliga ögonblicket kommer framträda som diktator ---

--- Vossiche Zeitung uppger att de upproriska bestämt den 8de Nov. som dagen för sin aktion och då lär meningen vara att sätta omstörtningen i gång, så att en nationell diktator kan utropas den 9de Nov. på dagen 5 år efter republikens proklamerande ---

--- Huru den motrevolutionära rörelsen vidare skall utveckla sig beror helt och hållet på den aktivitet riksregeringen kommer att utveckla. På regeringshåll anser man läget vara allvarligt men man är på samma gång optimistisk. En positiv åtgärd

är ett upprop, undertecknadt af rikspresidenten och rikskanslern (se sidan 93 förra häftet) hvilket är resultatet af förhandlingar i dag hos rikspresidenten Ebert mellan socialdemokraterna, centern och demokraterna. Detta upprop inskränker sig emellertid till att efter en moralisk apell konstatera att riksregeringen har alla maktmedel i sin hand för att kufva ett upprop och att den litar på riksvärnet och den preussiska skyddspolisen (kan man lita på dem?)

Berlin den 6te Nov. Man är inom invigda kretsar på det klara med att man nu står omedelbart inför kuppen, men det förefaller som om man i Bayern icke vore hågad att göra den första framstöten, om man kan undvika det. Man räknar uppenbarligen med att förhållandena inom Nordtyskland skola bli så förvirrade att ett ingripande blir nödvändigt. Skulle detta emellertid icke blifva fallet, väntar Bayern att taga första steget. Den allmänna upp-

fattningen är emellertid att det nu på sin höjd blott kan vara fråga om några dagar.

Underrättelserna från Bayern ge vid handen att stormtrupperna visat tecken till otålighet, hvarför det icke är uteslutet att deras ledare icke alltför länge till skola kunna afhålla dem från att öfvergå till aktion.

Från förbudslandet Norge. Stortinget har i dag börjat behandla det nya lagförslaget om läkares rätt att utskrifva recept på brännvin. Hittills har en läkare kunnat utskrifva recept på brännvin att användas för eventuellt kommande sjukdom. Detta har bland annat ledt till att en läkare kunnat utskrifva 34 000 recept på fem månader^{x)} utan att kunna åtalas för missbruk (nyligen sades det att denna lilla inkomstkälla för hrr läkare sinat ut sedan smuggelspriten fanns att tillgå så godt som öfverallt.

Från förbudslandet Canada – Från

x) d.v.s. i medeltal 227 om dagen

Winnepeg telegraferas att provinsen Alberta, som under en följd af år varit torrlagd, som resultat af en i går hållen omröstning åter kommer att bli våt. Majoriteten af de röstande både på landet och i städerna uttalade sig för regeringskontroll öfver sprithandeln enligt ett system som mycket påminner om det Brattska.

Alberta är den fjärde Canadiska provins som gör slut på förbudet i det att British Columbia, Quebec och Manitoba redan förut öfvergifvit detsamma

Berlin den 6te Nov. --- Separatistaktionen i Pfalz har åter nått ett kritiskt stadium. I går eftermiddag utropade sålunda separatisterna i Kaiserslautern det fria Pfalz såsom en del af den Rheinlandska republiken. I ett anslag påstå separatisterna att de erkänts af ockupationstrupperna (?) Den tyska skyddspolisen har af ockupationsmyndigheterna förbjudits att ingripa med skjutvapen mot separatisterna

The memorial by Mr Dick nr 53b

Skyddspolisen har därför inställt sin tjänstgöring, då det är omöjligt att upprätthålla ordning och lugn utan skjutvapen. Den torde komma att avväpnas.

Paris den 6te Nov. Den oroväckande utvecklingen i Tyskland lägger ånyo beslag på all uppmärksamhet här. De allierade regeringarna ha beslutat sända Tyskland en ny not hvari fordras att den interallierade militärkontroll, som efter vapenstilleståndet utöfvats af en kommission under general Nollets ledning, men som praktiskt taget icke kunnat genomföras under den upprörda tid som har rådt allt sedan Ruhrockupationen, skall återupptagas. Tyska regeringen anmodas att vidtaga förberedelser för att kommissionen utan hinder skall i fullt omfång kunna utföra sitt arbete. Svar begäres före veckans utgång.

Läs! Le Temps antyder i afton vissa franska planer till aktivt inskridande mot Tyskland i händelse de reaktionära genom den kupp de öppet förbereda

tillvälla sig makten. Från det ögonblick dessa herrar tillvälla sig makten öfver en betydlig del a Tyskland, befinner sig Frankrike i en legitim försvarssituation. Alla de stater som bildats eller fått sina områden ökade genom Versaillestraktaten och som ha gränser gemensamma med Tyskland äro också hotade. Under dessa förhållanden kan franska regeringen naturligtvis icke tåla att i Tyskland med stöd af militär skapas ett olagligt diktaturregemente^{x)}. Om detta sker måste Frankrike tänka på sin säkerhet och möjligt är, att det icke underlåter att meddela Tyskland sina afsikter.

--- Om exkronprinsen under nuvarande förhållanden skulle återvända till Tyskland är det mycket sannolikt att Frankrike kommer att begära hans utlämnande och ställa honom inför domstol för påstådda "krigsförbrytelser"

Washington den 6te Nov. Den blandade kommissionen för undersökning af Amerikas skadeståndskraf mot Tysk-

x) Ludendorffs? se sidan 5

land, har bifallit de amerikanska fordringarna på ersättning för de skador på lif och egendom som uppkomma vid Lusitanias torpedering. Enligt de af kommissionen fastställda principerna godkännas alltså en stor del af krafven på sammanlagt 22 millioner i samband med Lusitanias undergång – (som här i Vrena firades med kafferep)

Berlin den 7de November. --- Kommunisterna arbeta vidare och ha i dagarna hållit rikskonferens i Berlin, hvarvid två resolutionsförslag framlades. Det ena, Berlins, fordrade att striden genast skulle upptagas mot riksregeringen på grund af dess åtgärder mot Sachsen samt mot den hotande bayerska faran. Det kommunistiska partiets centralledning föreslår däremot att man skall iakttaga en afvaktande hållning. Endast enhetlig strid skulle kunna medföra ett för partiet lyckligt resultat. Händelserna i Hamburg ha bevisat att lokala aktioner måste stranda.

För öfrigt förklarades att det kommunistiska partiet icke haft möjlighet att öfvergå till aktion då man icke kunnat förmå det socialdemokratiska partiet till gemensamt uppträdande. En aktion på egen hand skulle ha medfört nederlag. Man hade räknat med den gemensamma aktionen och äfven i riket hade partiets medlemmar varit kampberedda, då det gick löst i Hamburg mot centralregeringens direktiv. Man hade lämnat Hamburg i sticket. I Sachsen skulle enligt oppositionens mening riksregeringen för länge sedan varit undansopad och proletärerna skulle ha segrat öfver hela linjen. --- Af detta framgår att kommunisterna äro beredda till aktion och kravallerna i Hamburg ha enligt uppgift från tillförlitligt håll gifvit vid handen att kommunisterna förfoga öfver en välorganiserad militärledning.

Något närmande till kommunisterna kan icke spåras hos socialdemokraterna, men å andra sidan ökas deras

opposition mot riksregeringen allt mera. Riksvärnets inmarsch i Thüringen, som till en början troddes gälla skyddet af gränsen mot Bayern, har i stället vändt sig mot de thürinska proletära kamporganisationerna. Detta har försatt socialdemokraterna i raseri. Vorwärts konstaterar att det nu endast är en tidsfråga när Rohrdiktaturen kommer att utvidgas till att omfatta hela riket ---

--- Mycket tyder på att rikskansler Stresemanns kurs går åt höger. Ett faktum är att majoriteten inom tyska folkpartiet är för de tysknationellas inträde i regeringen ---

--- Från regeringshåll meddelas, att man numera i Rheinlandet måste upptaxera de arbetslösas antal till omkring två millioner, hvars understöd utbetalas i pappersmark och således uppgå till fantastiska summor. I Berlin äro arbetsförhållandena ännu mera förtviflade. I dag rapporteras att en mängd industrier måste inställa driften.

--- (arbetslöshet och oroligheter i Ruhr, arbetsledare misshandlas) --- Äfven på annat sätt är läget oroande, då så godt som all af fransmännen icke ledd verksamhet ligger nere. Thyssenverken nedlägga driften den 10de dennes och ett flertal större firmor följa exemplet. Fransmännens ansträngningar att åter få en tillfredställande järnvägstrafik i gång ha långt ifrån krönts med resultat. Man kräfver nu att till deras förfogande skola ställas 4000 lokomotiv och 30 000 järnvägsvagnar, hvarigenom den rullande materielen skulle återföras till samma omfång som före den 11te Januari.

(Till jämförelse kan nämnas att alla Sveriges järnvägar, statens såväl som enskilda år 1922 förfogade öfver inalles 1.870 lokomotiv.

Paris den 7de Nov. Man är här förberedd på att en militärdiktatur hvilket ögonblick som hälst kan komma till makten i Tyskland. Beträffande möjligheten af dess existens

under en längre tid råder emellertid mycket delade meningar. Hvad de allierade och speciellt Frankrike ämna företaga sig i händelse de personer i Tyskland som öppet arbeta för revansch och Versaillestraktatens omstörtande, komma till makten är tills vidare en hemlighet. Det råder dock näppeligen något tvifvel om att Frankrike icke kommer att draga sig för att inskrida med militärmakt och åtminstone söka förmå Polen och Tjeckoslovakiet att mobilisera på grund af den fara de äro utsatta för som Tysklands grannstater.

Tillsvidare afvaktar man om Tyskland är villigt att ånyo antaga den interallierade militära kontrollen som skall utsträckas öfver hela riket, äfven öfver Bayern och utöfvas af franska, belgiska och engelska officerare i uniform. Berlinregeringen skall garantera officerarnas säkerhet som utan tvifvel är en omöjlighet för ögonblicket i Bayern.

Om Berlin afstår krafvet, som skall besvaras senast lördag komma de allierade säger noten, att tillgripa tvångsåtgärder. (Tyskarna förklara, förståndigt nog, att det är kaf omöjligt för dem att garantera snokande utländska, till på köpet uniformerade officerares säkerhet bland upphetsade utsvultna tyska arbetarmassor)

--- Franska pressen sysselsätter sig alltjämt mycket med tanken om undersökningen rörande det flyktade tyska kapitalet och anser denna fråga vara hufvudsaken för en eventuell expertkommission. sidan 22

--- Poincaré börjar bli föremål för mycket häftiga angrepp från Millerands och den ytterligt gående nationalistiska pressens sida, enär han misstänkes för att hålla på att ge efter beträffande expertkonferensen. Nationalisterna anse att Frankrike för ögonblicket har andra ting att tänka på gent emot Tyskland än att låta företaga sakliga undersökningar, medan landet förbereder hämnd mot Frankrike.

(Om den nya Rheinrepubliken) – Under en interview yttrade en ledande separatist bl.a:

--- Judarna ha det hett om öronen i Berlin – de komma också att få det i den nya Rheinrepubliken. Den är en katolsk borgarrepublik mer än något annat och kommer att söka stöd hos det påfliga prästerskapet (oj). Förtrycket som dessa män (separatisterna) tala om är icke endast ett politiskt förtryck – det är det protestantiska och judiska Östtyskland de nya männen inte vilja ha att göra med.

Det evinnerliga räknandet med miljarder och billioner (1000,000,000,000) har i Tyskland gifvit upphof till en nervös åkomma som kallas för – nullenkrankheit.

Berlin den 7de Nov. Stresemanns organ, Die Zeit; förklarar i dag öppet att de tysknationella eftersträfvade inträde i kabinettet endast såsom öfvergång till en utomparlamentarisk diktatur och att de för att uppnå detta syfte endast sakna den lämpliga mannen hvilken de kunde ställa i spetsen såsom diktator.

Det förefinnes inom tysknationella partiet en viss oenighet angående denna fråga, enär den af yttersta högern eftersträfvade Ludendorffska diktaturen dock förefalla de verkliga politikerna en smula otreflig. (Ludendorff lär ju vara skäligen korkad i allt som icke rör krig)

Under rubrik: "Hitler griper tyglarna i Bayern – hakkorstrupper häkta von Knilling – von Kahrs riksföreståndare – Ludendorff chef för den nationella armén", meddelas i dag (den 9de) en störsjö af telegram rörande det tyska virrvarret ---

--- Torsdagskvällen (den 8de) har medfört statskuppen i München --- Midt under det den hitillsvarande generalstatskommisarien höll sitt stora tal afbröts han plötsligt af den i salen närvarande nationalsocialistiska ledaren Hitler. En stormtrupp inträngde i salen och aflossade några skott i taket^{x)} hvarvid en oerhörd oro uppstod i församlingen.

Hitler trängde sig fram genom mas-

x) teatralistiskt så det förslår – Hitler inledde sitt tal med ett revolverskott också i taket

san och förklarade att regeringen v. Knilling härmed vore störtad och den nationella diktaturen utropad. "I dag för fem år sedan hade revolutionen börjat, från och med i dag vore den slut". Kabinettet von Knilling vore afsatt.

Ministerpresidenten v. Knilling och inrikesministern von Schweijer, som voro närvarande häktades omedelbart trots protester och fördes ut ur salen. Dessutom häktades ett flertal regeringen närstående personer ---

--- En tysknationell riksregering kom att grundas i München och en tysk-nationell armé skulle omedelbart upprättas. Ledningen af den tyska politiken^{x)} kommer Hitler själf att öfvertaga medan Ludendorff skulle ha hand om ledningen af den tyska^{x)} armén --- Till församlingen som bland annat räknade ett stort antal officerare riktade Hitler en fråga om den godkände detta förslag, hvilket hälsades med öronbedöfvande bifall --- Mötet afslutades med några ord af

x) obs! den tyska, icke den Bayerska

Hitler som förklarade att denna dag som han väntat så ifrigt på sedan fem år tillbaka, nu äntligen kommit. "Jag kommer att åter göra Tyskland till ett härlighetens rike". --- nästa sida

--- von Kahr förklarade att han i denna utomordentligt svåra och viktiga stund öfvertog ledningen af Bayerns öden som monarkiens ståthållare (jublande hurrarop)

--- I politiska kretsar i Berlin tillmäter man det inträffade så mycket större betydelse som Ludendorff nu för första gången officiellt deltagit i en statskupp och till och med som krigsminister hvilket väntas komma att få stor inverkan på öfriga nationella kretsar i öfriga delar af landet ---

Vorwärts anmärker, att de närmaste dagarna fordra den högsta beredskap. Man måste sörja för att komedien i München icke utvecklar sig till någon blodig tragedi för hela Tyskland. Republiken har i fem år tålt att det

gamla systemets förbrytare och deras anhängare af spetsborgare och halfvuxna pojkar gjort narr af densamma. Händelserna i München den 8de November måste emellertid väcka republiken.

(förra sidan) Därpå förklarade Ludendorff^{x)}: "Gripen af ögonblickets storhet, ställer jag mig af egen vilja till den tyska nationalregeringens förfogande och min sträfvan kommer åter vara att bringa den svart-vit-röda kokarden till den ära, som den genom Novemberrevolutionen förlorat. Denna stund är en vändpunkt i Tysklands och världens historia

(Som en liten kalldusch på entusiasmen kommer):

Paris den 8de November: Regeringen har beordrat franska ambassadören i Berlin att varsko tyska regeringen om att Frankrike icke skulle tolerera upprättandet af en diktatur i Tyskland

(senare) Berlin den 8de Nov. Frankrikes sändebud har i dag aflagt besök i utrikes departementet och förklarat, att

x) som hälsades med oerhördt jubel

hvarken Frankrike, Polen eller Tjekoslovakiet komma att tåla att en högerdiktatur kommer till makten. Också Amerikas ambassadör i Berlin har afgifvit en allvarlig förklaring vid Wilhelmstrasse, i det han meddelade att icke blott den amerikanska hjälpaktionen skulle komma att inställas utan att Amerika också skulle upphöra att intressera sig för en lösning af skadeståndsproblemet i händelse den nuvarande regeringen aflöstes af en högerdiktatur

(sidan 16) – Man känner här alltför väl den nuvarande ställningen i Tyskland för att vänta att Stresemann äfven med bästa vilja skulle förmå att garantera officerarnas säkerhet. Gifvet är emellertid att hvarken fransmän eller engelsmän kunna lugnt se att denna bestämmelse i fredstraktaten som också England är särdeles intresserad af negligeras. Det förljudes i afton att de allierade ha att välja mellan två tillvägagångssätt, antingen att låta de kontrollerande officerarna ledsagas af betydliga styr-

kor väl beväpnad allierad militär – hvilket skulle nödvändiggöra att några kompanier sändes till Berlin och Bayern(!) – eller besätta några tyska städer, först och främst Hamburg, Bremen och Frankfurt am Main. Full enighet råder mellan Frankrike och England om dessa eventuella tvångsåtgärder som skola träda i kraft om söndag (den 11te)

Beträffande utvecklingen i Tyskland yttrar Le Temps: En militärdiktatur skulle antingen medföra ett nytt krig i Europa eller en revolution. Frankrike vill försöka hindra bägge dessa möjligheter. För att uppnå detta är ett samarbete¹ mellan Frankrike och de tyska republikanerna nödvändig.

Wien den 8de Nov. Wientidningarna innehålla uppseendeväckande uppgifter från Budapest om förberedelser för en gemensam och samtidig kupp af de högerradikala i Bayern, Ungern och Österrike. Komplottens ledare uppgifvis vara den ungerska deputeranden Franz Ulain hvilken vid ett försök att från Buda-

x) inmarsch i Bayern?

pest öfver Wien afresa till München häktats och återförts till ungerska hufvudstaden. Ytterligare häktningar ha dessutom företagits, och ännu flera är omedelbart förestående. Det uppgifves att Ulain hade för afsikt att slå till i Ungern samtidigt som Hitler gjorde det i Bayern och störta den nuvarande regeringen och i dess ställe insätta en högerradikal regering. Äfven de österrikiska nationalsocialisterna skulle medverka. Ulains Münchenresa skulle ha haft till syfte att underställa Hitler och de österrikiska förbunden den plan han uppgjort samt erhålla deras godkännande. Enligt den uppgjorda planen skulle väl beväpnade baurare rycka fram icke blott mot Berlin utan äfven mot Österrike (och vidare mot Ungern, där Ulains anhängare då skulle ha fullbordat kuppen i Budapest).

Berlin den 9de Nov. Herr von Kahr general von Lossow och öfverste Seisser ha förklaradt att deras samtycke till Ludendorffs och Hitlers före-

hafvanden i natt aftvungits dom(!)^{x)}, och att de i alla hänseenden ställt sig afvisande mot rörelsen. De hoppas att under dagens lopp kunna bli herrar öfver rörelsen. De komma att underrätta eventuellt inryckande riksvärnstrupper om faktiska förhållanden för att förhindra ytterligare konsekvenser.

General von Lossow har pr. radio utsändt ett lika lydande meddelande till de nordbayerska trupperna.

Herr von Kahr har beordrat alla polismyndigheter att utöfva den strängaste passkontroll och häkta alla nationalsocialister och medlemmar af förbundet Oberland.

Ludendorff och Hitler skola häktas hvar de än anträffas.

Från Bamberg meddelas att man redan afväpnat de där befintliga^{x)} truppledarna.

HURRA! Berlin den 9de Nov. Den Hitlerska kuppen i München har misslyckats. Sedan von Kahr och general von Lossow, hvilka igår kväll endast under

x) med revolverhot

hotet af Hitlers revolver slöto sig till rörelsen, i dag stödda på riksvärnet öppet brutit med Hitler och Ludendorff, kunde dessas öde anses besegladt. Häktningsorder utfärdades mot dem och sedan deras sista fäste, krigsministeriets byggnad i München, tagits, häktades de båda ledarna. Härmed var också kupprörelsen kväfd^{x)}. Beträffande Hitlers öde föreligga olika versioner. Det uppgifves att han, fastän sårad, lyckades fly^{xx)}, men bekräftelse på denna uppgift föreligger ännu inte.

(Hoppoms att Ludendorff, Tysklands nationalhjälte och onda genius, såsom förrädare buras in ett tjog år)

--- Deutsche Allgemeine Zeitung beklagar på det djupaste att en person med Ludendorffs rang var inblandad i kuppen. Han har därmed visat brist på politisk blick (som vanligt) såsom hans motståndare så ofta förebrått honom. Ludendorffs politiska roll torde nu vara utspelt ---

x) fick således en ännu snöpligare ändalykt än den bedröfliga Kapp-Kuppen

xx) innan lär ha låtit honom fly

(Germania!)

Det att kuppförsoeket fick ett så snöpligt start berodde icke minst på att de ledande männen af denna så kallade fosterländska rörelse äro fantaster och politiska äfventyrare^{x)}. Det lider intet tvifvel om att Hitler och Ludendorff för alla tider äro ur spelet.

--- I Berlin drar man nu i de republikanska kretsarna en lättnadens suck och gläder sig åt att Ludendorff ändtligen är avslöjad, ty äfven om man anat att han stod i samband med de under de senaste åren företagna kuppförsoeken, har man hittills aldrig kunnat framskaffa några bevis härför. Att man försökt sig på kuppen utan att vara tillräckligt förberedd tillskrifves bland annat den omständigheten att den högerradikala ungerska deputeraden Ulain trots sin parlamentariska immunitet häktats i Budapest (se sidan 23) och denna häktning har, af åtskilligt att döma, förefallit Ludendorff så hotfull att han endast hade en utväg kvar – att gå öfver på kuppmännens

x) Ludendorff fantast och politisk äfventyrare!

sida. En intim kontakt har nämligen rådt emellan Hitler – Ludendorff och de ungerska nationalisterna under Ulain. Denne häktades just då han stod i begrepp att afresa till Hitler. Under dessa förhållanden framstår Hitler – Ludendorffs uppträdande i går som ett direkt öfverrumplingsförsök mot von Kahr – Lossow

Paris den 9de Nov. La Victoire uttalar sig beträffande den tyska diktaturfrågan på ett sätt som ganska noggrant motsvarar opinionen i ledande kretsar i Frankrike. Han framhåller att händelserna komma att tvinga Frankrike att modifiera sin Rheinpolitik allt efter omständigheterna. Om Tyskland förblir republikanskt och demokratiskt, kommer Frankrike att reglera Rheinlandsfrågan på ett mot Tyskland välvilligt sätt genom upprättande af en autonom, demilitariserad Rheinrepublik, som dock får kvarstanna inom tyska rikets ram. Men inför ett fascistiskt eller monarkiskt och mili-

taristiskt Tyskland kommer Frankrike öppet att arbeta på att upprätta ett af Tyskland fullständigt oberoende Rheinland, sannolikt en stor Rhein-Westfalisk republik som också skulle innefatta Rhur, ställd under kontroll af Frankrike, Belgien och England, hvilka eventuellt skulle kunna öfverlåta mandatet på Nationernas Förbund (men då kommer dom – fransmännen – ju inte åt att vid behof klå tyskarna?) - - -

--- Allmänna opinionen i Frankrike betraktar naturligtvis fascismen i Tyskland som en öfverhängande fara, sålunda undanskjutes skadeståndsfrågan nästan till andra planet och trygghetsfrågan träder i förgrunden.

Paris den 29de Nov. Kronprins Rupprecht af Bayern har beslutat att icke för närvarande mottaga den bayerska kronan. Han hyste till och med nyligen planer på att bege sig till Sverige för en längre tids uppehåll där, ty han anser att det ekonomiska läget är föga gynnsamt

för en monarkisk restauration och vill icke börja sin regering under trycket af de fortfarande olösta internationella komplikationerna. Med kännedom om kronprinsens åsikter i detta afseende ville general Ludendorffs meningsgrupp begagna sig af af tillfället att handla före den bayerska monarkiens återupprättande. Den misslyckades och von Kahr kommer att tills vidare kvarstå för att hålla platsen åt kronprins Rupprecht.

München den 10de November. Morgontidningarna fördöma enhälligt Hitlerkuppen. Bayrischer Kurier brännmärker de personer som icke rygga tillbaka för att störta landet i inbördeskrig. Bayerska folkpartiets organ förklarar att kuppen var en förbrytelse, hvars följder ännu icke kunna öfverblickas. Hitler och Ludendorff ha handlat under valspråket "Hämnd på Novemberförbrytarna" – och själfva blifvit Novemberförbrytare.

Läs! Vorwärts förklarar att den direkta anledningen till kuppöförsöket varit

bristen på pengar inom den nationalsocialistiska rörelsen. Vid sammanträde på torsdagen (den 8de) framhölls upprepade gånger af olika ledare att den bayerska industrien nu inhiberat sina penningbidrag. Bland annat förelåg klagomål från Erhardtbrigaden, hvilken för närvarande tjänstgör som gränsskydd vid den Thürinsk-Bayerska gränsen och på grund af brist på medel numera är nästan helt och hållet hänvisad till att lefva på rekvisitioner. (plundring)

London den 10de Nov. --- (hjaltesonen har lämnat Wieringen och är nu på väg till Tyskland – Ludendorff har frigifvits ur arresten mot hedersord) --- "Little Willie rymmer tillbaka till Tyskland" är aftontidningarnas fetstilsrubriker till Londonborna, som bereda sig på att i morgon fira vapenstilleståndsdagen och den femåriga freden. Sammanställd med uppgiften om att Ludendorff frigifvits från arresten har nyheten, som vid middagstiden nådde Downing Street, där-

städes gjort ett obehagligt och oroande intryck.

Paris den 10de Nov. --- De 75 procent af storindustrien i Ruhr som de allierade hoppades kunna samarbeta med, ha under olika förevändningar uppskjutit förhandlingarna. I stället har man under de senaste dagarna afskedat praktiskt taget alla arbetare i Stinnes och Thyssens tjänst. Under de två senaste dagarna ha afskedats öfver 200.000 arbetare^{x)}. I Düsseldorf äro nu 85.000 arbetslösa. Nöden och eländet har under de senaste dagarna ökats i obeskriflig grad. Från fransk sida framhålles att storindustrien haft politiska grunder och utan att det var nödvändigt skapat arbetslöshet för att provocera fram allvarliga tumult och tvinga de allierades soldater att anställa blodbad. Representanter för de preussiska nationalistiska organisationerna ha under senaste tiden företagit omfattande rekrytering

o) sättning åt 370.000 arbetare

x) Hela Sveriges industri gaf år 1921 syssel-^{o)}

af unga arbetare som i hundratal sändas till det obesatta Tyskland.

Berlin den 10de Nov. --- Sedan censuren nu blifvit upphäfd får man veta, att en ganska utbredd motrörelse är i gång mot von Kahr, som beskylles för att stå i judarnas sold. Stora demonstrationer ha i dag ägt rum, bland annat på Odeonplatz mot generalstats kommissarien. Det ser ut som om kampförbunden, hvilka hittills trofast hållit sig till v. Kahr, nu under professor Bauers ledning äro i färd med att gå öfver till Hitler. Den flyende hakkorsriddaren lär, efter hvad man meddelar, koncentrera trupper i trakten af Rosenheim och att man väntar nya sammanstötningar. Hans trogna ha i dag öfverallt i gathörnen i München uppklistrat plakat, i hvilka Ebert, Scheikmann, Bernhard, Theodor Wulff och flera andra förklaras fredlösa och enhvar förpliktas att infånga dem döda eller lefvande.

--- Riksregeringen har blifvit utomordentligt öfverraskad af underrättelsen

om att Ludendorff blifvit försatt på fri fot. Vorwärts ironiserar öfver att von Kahr och hans vänner skola ha blifvit tvingade till sina handlingar, medan Ludendorff och hans anhängare ha blifvit förda bakom ljuset – Hvem har tvingat och lurat dem? frågar tidningen. Hitler! Men honom har man i rätt tid låtit komma undan. Kanske han eljest hade kunnat lämna upplysning om hvad som försigått. Tidningen önskar att de (?hela packet?) skola åtalas för högförräderi och snarast möjligt ställas inför riksrett.

--- (Kronprinsens (hjaltesonens) Tysklandsresa) --- Man har förelagt kronprinsen flera vilkor, bland annat att han måste förplikta sig att bosätta sig på sitt gods i Oels (Schlesien) och icke komma till Berlin eller Potsdam. Kronprinsen har klagat och gråtit öfver att han icke längre kunde hålla ut på Wieringen, och förklarade sig redo att gå in på hvarje förpliktelse --- Samtidigt återger Vorwärts ett rykte, enligt hvilket kronprinsen skulle ha hyrt

en våning vid Kajserdamm i Berlin (se förra sidan)

-- Hitler har utfärdat en proklamation som i går spreds i form af flygblad. I denna meddelas hvad som skulle vara att vänta af den nationalistiska regeringen. Enligt proklamationen skulle ett nationellt statstribunal bildas såsom högsta domstol. Utslagen skulle lyda på skyldig eller icke skyldig med frikännande för icke skyldig och omedelbart verkställt dödsstraff för öfriga.

Riks-presidenten Ebert, Tysklands första republikanska rikskansler, Scheidemann, chefredaktören för Vossische Zeitung, Georg Bernhard, dito för Berlins Tageblatt, Theodor Wulff, riksdagsmannen Kuhn, som är ryska legationens juridiska biträde och den förra kommunistiska riksdagsmedlemmen Paul Lewy samt deras medhjälpare skulle förklaras fogelfria(!)

--- Münchentidningarna fördöma nu Hitler och kalla honom den uslaste förbrytare, under det de taga Ludendorff i försvar(!) --- (senare) --- Läget i

München synes alltmera oklart. Stämningen har vändt sig till Hitlers förmån och mot von Kahr och i dag ville man bestämdt veta, att Hitler redan hållit sitt intåg i München, som numera fullständigt skulle vara i hans hand. Underrättelserna härom framkallade utbrott af tillfredställelse bland massorna på stadens gator.

--- Uppgiften att Ludendorff skulle ha afgifvit hedersord att icke vidare delta i den reaktionära rörelsen, bestrides af hans anhängare. I hvarje fall är läget högst oklart och den allmänna nervositeten stegras på grund häraf i högsta grad. Öfver hufvud förefaller också stämningen i München vara öfvervägande Hitlervänlig. Öfverallt hör man talas om von Kahrs och von Lossows "förräderi". Trots det nationalsocialistiska partiets upplösning synes den tyskfolkliga rörelsen i Bayern vara i tilltagande.

Berlin den 11te Nov. Den bekante

riksdagsmannen Geissler, som spelar en stor roll inom de fosterländska förbunden har i dag hållit ett tal till representanterna för dessa --- Bland annat framhöll han att Tyskland för att kunna existera måste återvinna de förlorade råvaruområdena^{x)} och att man, när allt kommer omkring icke kunde undvika ett krig vare sig med Frankrike eller Polen^{o)}. Detta krig skulle naturligtvis icke komma i dag eller i morgon (beror väl på Frankrike – se^{o)}), men förr eller senare måste ett folk befria sig från de bojor, som bunde det. Ju mera hänsynslöst den (blifvande) diktatorn uppträdde, dess bättre skulle resultatet bli (se^{o)}). Han slutade med att uttala en önskan om att viljan till en nationell diktatur skulle komma från Bayern till Berlin, visserligen icke med vapen, men som en andlig rörelse.

--- (om hjältesonens tysklandsresa) ---

Paris den 11te Nov. Hvad ämna de allierade företaga sig med anledning af

o) Då är det bäst för Frankrike att smälla till genast

x) bland andra Elsass-Lothringen?

kronprinsens återvändande till Tyskland? Denna fråga, som i dag tilldrar sig allt intresse, torde antagligen komma att besvaras vid ambassadörskonferensen i morgon. Franska regeringen tar icke händelsen så synnerligen tragiskt, och man anser, som Poincaré i går lär ha uttryckt sig, att kronprinsen är en ung man af underordnad betydelse. Det är näppeligen tvifvel om att franska regeringen är böjd för att låta honom stanna i Tyskland tills vidare, förutsatt att han lefver som fredlig godsägare i Schlesien. Skulle kronprinsen däremot bryta sitt löfte och sysselsätta sig med politik (därtill blir han tvingad) kommer Frankrike naturligtvis fordra hans utlämnande) I hvarje fall torde ett försök från kronprinsens sida att återupprätta kejsardömet, hvilket ju vore ett öppet brott mot fredstraktaten utan tvifvel komma att kosta Tyskland Ruhr och Rheinlandet. Många i Frankrike skulle därför näppeligen anse det som en olycka, om kronprinsen bestege tronen, då detta skulle betyda öppet

The memorial by Mr Dick nr 53b

krig mot reaktionen vid en gynnsam tidpunkt och tillförsäkra Frankrike de nu besatta rika tyska provinserna. (Sakta i backarna – de skulle ingå i Rheinlandsrepubliken, inom eller utom Tyska rikets ram)

Engelska regeringen synes långt mera uppskrämd än den franska öfver kronprinsens återvändande. Det är England som har tagit initiativet till framställningarna till holländska och tyska regeringarna och i Frankrike är man fast besluten att låta England behålla hufvudansvaret för hvad som företages mot Tyskland. England försökte hindra kronprinsen att lämna sitt holländska Elba, och om det nu beredes honom ett St. Helena blir det först och främst på Englands föranstaltande. Frankrike skall naturligtvis efter bästa förmåga stödja Englands sträfvanden att få fredstraktaten respekterad både hvad kronprinsen och den militära kontrollen öfver Tyskland angår. England har emellertid nu ordet. Om tyska kron-

prinsen skall utlämnas, ämnar Frankrike också insistera på att Bayerns kronprins får dela samma öde.

München den 12te Nov. --- Hitler har i kväll sändt ut ett flygblad hvare det bland annat heter: - "Håll ut! Jag kommer i morgon. Då skall det afgörande slaget utkämpas. Riksvärnet är brutet (Hitler med sina revolverskott i taket och sina bombastiska flygblad tyckes vara en man – á la Willy?)

(senare) – Nationalsocialisternas ledare Hitler har vid Staffel-See häktats utan motstånd.(!)

--- (Man gör från nationalsocialistiskt håll försök att rädda Ludendorffs ära)

--- Dessa försök att rentvå Ludendorff komma emellertid knappast att lyckas. Den karaktärsbild man har af Ludendorff är klar. Från alla håll medgifves att han politiskt sedt är inskränkt och oduglig. Äfven om en tysknationell korrespondent förhärligar Ludendorff och hans uppträdande

i Bürgerbräukeller, där han stod som en "staty i paletå", så medges dock att han, hvilken vördnad man än må hysa för en man som vunnit så många slag, grundligt blamerat sig.

Läs! Kristiania den 12te Nov. Ett slående exempel på hur läkarna missbruka rätten att utskrifva brännvinsrecept föreligger i dag. En helt ung Kristianialäkare stod nämligen i dag inför rätta, anklagad för att ha utfärdat en kolossal mängd spritrecept. Under årets första åtta månader hade han på denna receptutskrifvning förtjänat icke mindre än 310.000 kronor. Af denna inkomst lade rätten beslag på 125.000 kronor(?) Han sattes emellertid på fri fot, då han gaf sitt hedersord (liksom Ludendorff – och med samma påföljd? – se nedan) på att icke utfärda flera recept, så länge som målet mot honom pågick.

Ludendorff har förklarat, att hans hedersord att icke vidare delta i i rörelsen icke finge tolkas så att han

afstode från att öfver hufvud i fortsättningen delta i den tyskfolkliga rörelsen. Tvärtom ansåge han denna rörelse för den enda, som åter kunde föra Tyskland till tillfrisknande och han komme därför äfven i fortsättningen att ägna sig åt densamma. Hans hedersord gällde endast uppehållet i München och från statsfiendliga företag, så länge undersökningen rörande hans uppträdande påginge (bäst då att bura in honom igen – eller kanske det är lämpligare att fortfarande låta honom i frihet trampa i klaveret)

Berlin den 12te Nov. De sparsamt ingående underrättelserna från München gifva endast en oklar bild af situationen. Hvad som kan fastslås är, att von Kahr genom sitt förhållande till Hitler och Ludendorff förlorat åtskilligt af den mycket stora popularitet som han hittills åtnjutit. Uppenbarligen är också situationen i Bayern för ögonblicket vida allvarligare än under

själfva kuppen --- särskildt oroligt tycks det vara i München och Nürnberg

--- Den motrevolutionära rörelsen i Bayern synes först nu få verklig fart, så mycket mer som kamporganisationerna redan funnit en ny ledare efter den häktade Hitler och därtill en ledare som åtnjuter vidsträckta sympatier öfver hela Tyskland i vida högre grad än den utanför Bayerns gränser relativt okände Hitler. I dag uppenbarade sig nämligen vid ett stort studentmöte i München den från fängelset i Leipzig flydde kaptan Erhardt och höll ett tal i hvilket han uppmanade studenterna att icke spilla sina krafter på tomma demonstrationer, hvarjämte han meddelade att han själfv nu öfvertagit ledningen af den nationella rörelsen. Han fordrade ovilkorlig disciplin och uppmanade de fosterländska förbunden att sända sina ledare till honom för att ställa sig till hans förfogande. När han nu toge upp kampen och komme att föra rörelsen vidare, ville han

emellertid icke göra sig skyldig till sådana oskickligheter som Hitler gjort. Allt måste genomföras planmässigare och med betydligt större disciplin. Till slut begärde han ett förtroendevotum af de närvarande, hvilket han också erhöll under jublande bifall. Mötet beslöt att af v. Kahr och bayerska regeringen kräfva deras afgang. I hvarje fall skulle von Kahr erhålla meddelande om att den akademiska ungdomen undandrog honom sitt förtroende.

Att Erhardt nu öppet framträdtt och öfvertagit ledningen kan tillmätas den största betydelse, då han är populär icke blott i Bayern utan äfven i vida kretsar i alla delar af Tyskland och öfverallt räknar stora skaror af anhängare

Vorwärts förklarar att Tyskland är färdigt med von Kahr och att hans försvinnande från offentligheten är af stort intresse för Tysklands anseende. Hans fall tillhör icke längre politiken, säger man, utan en rannsaking inför domstol, hvarvid man

ingenting kan ha att invända mot tillkallande af psykiatriska sakkunniga

Tidningen träder i samma vefva i skarpaste opposition mot rikskansler Stresemann för hans underlåtenhet att ingripa i händelseutvecklingen i Bayern.

Läs! Paris den 12te Nov. Från Antwerpen meddelas: Enligt från Doorn ingångna meddelanden mottog tyska exkejsaren i går tolf pass, afsedda för honom och hans svit i och för deras återresa till Tyskland. Exkejsaren hade på eftermiddagen en konferens med de mest framstående medlemmarna af sin omgifning. Klockan 4 på eftermiddagen besöktes han af en högtstående holländsk ämbetsman.

Jämför: Berlin den 13de Nov. På officiellt håll dementerar man kategoriskt uppgiften att exkejsaren skulle ha erhållit tillåtelse att inresa i Tyskland eller att tyska regeringen utfärdat pass för honom och hans omgifning. (Om Willy reser till Tyskland är han icke endast en narr^{x)}, utan äfven en skurk)

x) det har man vetat länge

Från Belgien meddelas rörande exkejsar Wilhelms resplaner, att meningen är att den 4de Dec. proklamera den Hohenzollernska dynastins återupprättande. Antingen exkejsaren eller exkronprinsen skall bestiga tronen.

Det pass, som ger exkejsaren och hans familj (? – omgifning) inresetillstånd öfverlämnades i söndags på slottet Doorn af en särskild kurir från Berlin vid namn Hoest. Samma dag erhöll kejsaren ett långt chiffertelegram från Tyskland. En trådlös telegrafstation har sedan någon tid varit i funktion på slottet Doorn och exkejsaren står genom denna hvarje dag i förbindelse med radiostationen i Nauen.

Paris den 13de Nov. De allierade ha ännu icke fattat beslut angående exkronprinsens öde. Hans återvändande har satt dem i en pinsam förlägenhet i det ingen – åtminstone i Frankrike – har lust att sätta någon större apparat i gång för att få honom utlämnad

eller hyser någon önskan att göra en person af så underordnad betydelse till martyr (Han, försmädligt för hjältesonen)

Berlin den 13de Nov. --- Styrelsen för den socialdemokratiska riksdagsfraktionen sammanträdde i dag. Beslut fattades att fraktionen skulle göra energisk front mot prisgifvandet af Rhein och Ruhrdistrikten. I det bebådade inställandet af arbetslöshetsunderstöden ser man nämligen ett hotande varsel om att utvecklingen kommer att gå i denna riktning. Öfverborgmästaren Jarres inträde i regeringen anses också tyda på att regeringen uppgifvit Rheinlandet ---

I Berlin ägde i eftermiddag antisemitiska demonstrationer rum. Tusentals människor ropade: Ned med juderegeringen! Slå ihjäl judarna! – Lefve Hitler och Ludendorff. Polisen, som till en början stod maktlös, erhöll förstärkningar och skingrade massorna.

--- I München hölls i går eftermiddag i därvarande universitetet ett

studentmöte, på hvilket en ännu starkare uphetsning rådde än i lördags – Bland de närvarande befann sig äfven kapten Erhardt. Rektorerne för universitetet och tekniska högskolan samt professorerna försökte förgäfves lugna de upprörda mötesdeltagarna. Erhardt förklarade i ett anförande att han ville ställa sig i spetsen för den nationella revolutionen och ställde en uppmaning till de så kallade fosterländska förbunden att ansluta sig till honom. Bakom honom stöde hans egna organisationer förbundet Oberland och magyarerna.

Det stora flertalet af de församlade anslöto sig till honom under entusiasm.

smånyheter – Rikskabinettet har gifvit öfverriksadvokaten i uppdrag att inleda högförräderiprocess mot de bayerska upprorsmännen. Anklagelserna grundar sig på Hitlermännens förklaring om rikspresidentens och riksregeringens afsättning ---

--- Bayerska regeringen förklarar

officiellt, att den icke erkänna general von Seeckt som innehafvare af den exekutiva makten i riket. Regeringen (den bayerska) bekräftar uttryckligen generalstatskommissarien von Kahrs fullmakt ---

---von Kahr har utfärdat en förordning enligt hvilken hvar och en som befinnes stå upptagen som medlem af kommunistiska partiet, straffas med straffarbete ---

--- Striden mellan kuppmännen inbördes fortsätter. De bombardera hvarandra med förklaringar af hvilka i hvarje fall klart ådagalägges att von Kahr och von Lossow äro precis lika skyldiga som Hitler och Ludendorff.

(Ofvanstående är en liten axplockning bland dagens telegram – red ut denna härfva den som kan)

München den 14de November. Med anledning af rykten om att Ludendorff (lögnstaren) ännu på middagen den 9de icke skulle ha vetat om att von Kahr, von Lossow och Seisser voro emot Hitler-

kuppen meddelas officiellt att öfverste Leopold klockan 5 på morgonen den 9de Nov. personligen underrättade general Ludendorff och Hitler om att von Kahr, von Lossow och Seisser icke ansågo sig bundna af sina i Burgerbräukeller afgifna förklaringar samt att riksvärnet vore emot kuppen och, om så erfordrades, med vapenmakt komme att återställa ordningen.

--- Ludendorff, som frigifvits ur fängelset på hedersord att han icke vidare skulle ta del i någon kupprörelse mot lands eller riksregeringen och att han icke skulle byta vistelseort utan tillåtelse af statsadvokaten i München, har i dag åter infunnit sig i fängelset. Han förklarade att han afstod från sin frihet emedan den ej var tillräckligt vidsträckt. Mot tidigare löften hade man till exempel afstängt hans telefon (!)

Las! Haag den 14de Nov. Enligt de mest autentiska uppgifter som stå att erhålla här hyser exkejsaren för närvarande icke den minsta önskan att återvända

till Tyskland. En holländsk ämbetsman i hög officiell ställning som under det senaste dygnet återvände från Doorn, där han haft ett personligt samtal med exkejsaren, uppger att exkronprinsen lämnat Holland utan exkejsarens tillstånd och sålunda ådagalagt öppen insubordination mot den Hohenzollernska Huslagen. Exkejsarens skäl att kvarstanna i Holland är att han absolut vägrar att erkänna den nya regimen i Berlin och att han anser det under sin värdighet att af densamma begära tillstånd att återvända till Tyskland (Dessutom är han notoriskt hare – jämför bomben och de skenande hästarna) ---

--- Franska ministern Benoist är emellertid mycket upprörd och lär påyrka exkejsarens faktiska fängslande och inburande inom lås och bom.

Berlin den 14de Nov. Vorwärts meddelar att socialdemokratiska riksdagsgruppens styrelse i går ställt sig på den ståndpunkten att riksdagens passiva hållning

Hållning måste framkalla de värsta faror för riksenheten. Riksregeringen måste snarast vidtaga åtgärder för att återställa det författningsenliga tillståndet i Bayern. Särskildt måste pressfriheten återställas och Ludendorff och Hitler ställas inför rätta för högförräderi. Fraktionsstyrelsen behandlade vidare situationen i Rhein och Ruhrområdena och uttalade sig på det mest energiska sätt mot riksregeringens planer att redan de närmaste dagarna indraga arbetslöshetsunderstöden. Trots rikets beklagliga finansiella ställning måste dessa understöd utbetalas till befolkningen i Rhein- och Ruhrområdena lika länge som i andra delar af riket. Ett motsatt tillvägagångssätt måste drifva vissa kretsar af befolkningen i armarna på separatismen. Nedan. Socialdemokratien fordrar af riksregeringen de yttersta ansträngningar för vidmakthållande af riket inom dess nuvarande gränser

--- Man uppskattar kostnaderna

för arbetslöshetsunderstöden åt de två millionerna arbetslösa till ca 100 millioner guldmark för de närmaste 10 dagarna^{x)}. Dylika utgifter måste inom kort leda till en finansiell katastrof. Därjämte uppstår frågan i hvilket betalningsmedel understöden skola betalas, ty tryckningen af pappersmark skall enligt finansplanen inställas den 15de November i och med att obligationsmarkens utgifvande börjar, men ockupationsmyndigheterna släppa icke in obligationsmarken i de ockuperade områdena (hvarför?) Något offrande af rikets sista valutareserver för dessa understöds utbetalande kan icke komma i fråga. Det torde i hvarje fall vara uteslutet att understödsbetalningarna komma att fortsättas längre än högst tio dagar till. Därest man verkligen skulle bli tvungen att för en tid lämna de ockuperade områdena åt deras öde,

x) Kriget lär ha kostat Tyskland cirka 100 millioner guldmark om dagen

har man för afsikt att skapa en särskild organisation som skulle vara befogad att börja underhandla med ockupationsmyndigheterna i ekonomiska frågor. Riksregeringen är emellertid icke villig att bevilja denna organisation några fullmakter af den art att befolkningens statsrättsliga ställning därmed förändras, då detta skulle leda till att man faktiskt finge att göra med ett slags Rheinstat under franskt protektorat.

- Se: - Berlin den 14de Nov. Med anledning af uppgiften att proklamerandet af en autonom Rheinrepublik med riksregeringens samtycke skulle vara förestående, förklaras från vederbörligt håll att riksregeringen fortfarande icke kan gå in på någon ändring af Rhein- och Ruhrområdets statsrättsliga förhållande till Tyska riket.

Läs! Ludendorffs^{x)} tillfångatagande skildras på följande sätt:

”Rapporten om att han sökt hjälte-

döden i spetsen för sina trupper är icke fullt öfverensstämmande med sanningen. Det kan icke frångås att han befann sig i spetsen för Hitlertruppen, då sammanstötningen ägde rum, men så snart det första skottet aflossats kastade han sig ned på marken och blef liggande orörlig sedan hans folk tagit till flykten. En riksvärnsofficer, som gick fram till honom, trodde honom först vara död. Då han emellertid märkte att Ludendorff ännu lefvde sade han: Herr general, ni är arresterad. Ludendorff reste sig och följde godvilligt med". (bra)

Berlin den 14de Nov. Karaktäristiskt för de tysknationellas ställning till kabinettet Stresemann är det möte som de förenade fosterländska förbunden hållit i Berlin. I närvaro af flera före detta generaler talade riksdagsman Geissler, som just inträffat från München. Han utspelade öppet riksvärnets chef, general von Seeckt mot rikskansler ~~von~~^{x)} Stresemann. Stresemann är slut,

x) ursäkta! – nästan alla ledande tyskar äro ju vonar

förklarade Geissler under mötets bifall och Tyskland har aldrig under någon kansler upplefvat större besvikelser. General von Seeckt måste nu visa att hans stund är kommen. Geissler påstod att han hade vetskap om förberedelser som skulle leda till en våldsam explosion i hela Bayern. von Seeckt måste veta hvad han har att göra såsom soldat, så att den fosterländska rörelsen icke rinner ut i sanden. Rörelsens mål måste vara återinförandet af den allmänna militära tjänsteplikten^{x)} och vidtagande af förberedelser för krig emot Polen och Frankrike (se^{x)}) förra sidan

På samma möte talade äfven ledaren för det bayerska landtförbundet von Dewitz, som under den senaste tiden arbetat för ett slags separation i Pommern och denna stats lösryckande från Preussen, där en socialdemokratisk regering nu sitter vid makten.

"Det fanns en gång ett helgon som för

x) Hvad säga de allierade om detta brott mot Versaillestraktaten?

himlens skull afstod från bruket af sitt förstånd” – nå det göra ju alla så kallade kristna än i dag (och tyskarnas)

Paris den 15de Nov. Från britiska ambassaden uppges att England icke är benäget att deltaga i sanktioner mot Tyskland med anledning af kronprinsens återkomst. Man tror icke att ockupationen af Hamburg eller Frankfurt skulle förmå Tyskland att utlämna honom. Kabinettet i Bryssel uppges icke vara benäget för att sända flera trupper till Rhein. Man lär där något ha modifierat sin uppfattning efter det Förenta staterna Och England afgifvit sina förklaringar. Här framhåller man önskvärdheten af en gemensam aktion, men då någon sådan icke kan komma till stånd öfverväger man nu för- och nackdelarna af en sådan isolerad aktion.

(låt skrabben sitta kvar på Oelsman ska inte dräpa löss med storslägga – hans porträtt – på insidan af sista pärmen – tyder ej på någon himlastormare)

Berlin den 15de Nov. Tyska officersförbundet, förbundet af marinofficerare och föreningen af rikets officerare, hvilka tillsammans representera höjdpunkten af den politiska klokheten i Tyskland (! döm då) ha hälsat exkronprinsen välkommen hem i en adress till ”Hans Kejsersliga och Kungliga Höghet” – mot denna titel svarar också innehållet, och därmed torde allt vara sagdt.

Berlin den 15de Nov. --- Grufägarna i Westfaliska distrikten ha på grund af bristande driftskapital^(?) och den tröttslösa situationen uppsagt alla arbetare till den 30de November. Vorwärts menar, att riksregeringen och arbetsgifvarna i industriområdet arbeta hand i hand för att genomtvinga tiotimmarsdagen och lägre aflöningar till och med fara för att Ruhr och Rheinlandet drifves af förtviflan till att lösrycka sig från riket. Arbetsgifvarna vilja genom att göra nöden och eländet större göra arbetarna böjliga

för att kunna återinföra det gamla arbetslafveriet och samtidigt genom skärpta svårigheter hindra regeringen att motsätta sig de rheinska industriherrarnas separatistiska planer.

Paris den 15de November. Från Dusseldorf telegraferas att arbetet återupptagits i alla kruppkoncernen tillhörande verk i en utsträckning som utgör 60-70 procent af den normala.

Berlin den 15de Nov. Deutsche Zeitung meddelar att en polis undersökning visat att en omfattande kommunistisk agitation pågår inom hela riket.

--- Den förhoppning man hyst att en rensning af den politiska atmosfären skulle äga rum efter kuppen i München har icke infriats. I Bayern har von Kahr åter makten i sina händer och för de tysknationella i Nordtyskland har detta blifvit en sporre. De framträda nu öppet med sina maktanspråk. De tysknationellas ledare, grefve Westarp har i ett tal förklarat att de tysknationella nu ämna

ingripa positivt i politiken för att utestänga socialdemokraterna fullständigt. Framför allt sträfva de tysknationella efter att komma till makten i Preussen ---

--- På ett tysknationellt möte förklarade grefve Westarp att han helt och hållet ställde sig vid von Kahrs sida, försäkrade Ludendorff^{x)} sin eviga trohet och fann till och med ursäkter för Hitler. Såsom de tysknationellas gemensamma mål uppställde han ett med von Kahr förbundet Nordtyskland som i Berlin skulle aflägsna regeringen Stresemann.

--- Att detta endast kan ske genom en våldsamt omstörtning vet grefve Westarp lika bra som någon annan.

Läs! Mest inressant är den utrikespolitik som de tysknationella ställa i utsikt. Endast för helt kort tid sedan uttalade grefve Westarp i tidningsartiklar den meningen att Frankrike skulle betänka sig mer än en gång innan det anträdde en frammarsch för ytterligare

x) som kallar von Kahr förrädare nästa s.

The memorial by Mr Dick nr 53b

besättande af tyskt område. I dag låter det annorlunda. Den tysknationella ledaren har mycket väl vetskap om de konsekvenser ett afbrytande af alla förhandlingar med Frankrike skulle få. Han räknar till och med upp dem. Fransmännen skulle besätta Mainlinjen och rycka fram mot Berlin eller hansestäderna. Han ville emellertid ta denna risk och hänvisar till att Preussen 1806 – 1813 var besatt^{x)} af franska trupper men likväl kunde resa sig till befrielsekampen (så talar en nationalsocialistisk ledare!)

I en interview har Ludendorff utförligt skildrat händelserna den 8de Nov. Han betecknar von Kahrs och von Lossows uppträdande som förräderi ---

Enligt Ludendorffs framställning har Hitler ej hotat von Kahr och von Lossow med revolvern utan med uppsträckta händer bedt dem fatta ett afgörande beslut. Därpå hade von Kahr anslutit sig till kuppen, och då han frivilligt trädde

x) Det tycks grefve Westarp också vara

inför publiken måste man tro att en ny regering tillkommit på laglig väg.

Ludendorff understödjes också i sin förklaring af bayerska officersförbundet

--- Den högerradikala Münchener Zeitung försvarar Hitler och kallar honom en af "Tysklands allra bästa tyskar" (andra kallar honom förrädare)

Paris den 16de Nov. Två svårigheter oroar för närvarande Frankrike – tyska exkronprinsens återkomst och Tysklands vägran att gå in på militärkontrollen den senare frågan är den afgjord viktigaste och kan tvinga Frankrike att taga afgörande mått och steg.

Man får icke dölja för sig att man med rätt eller orätt har en känsla af att befinna sig inför en ny krigsfara. Marskalk Foch framlade i går inför ambassadörkonferensen en tabell öfver de tyska rustningarna, som mycket öfverstiga de 100.000 man som tillåtes i Versaillestraktaten. Tyskland har anskaffat en mängd krigsmateriell, hufvudsak-

ligen lätt materiell och håller på att organisera sitt flygväsen. Man har noggranna uppgifter rörande den materiell som Tyskland låter tillverka i Ryssland ---

--- Tysklands charge d'affairs förklarar att Kronprinsens återvändande redan i Oktober beviljats af de socialdemokratiska ministrarna i det dåvarande kabinettet. Detta tolkas här så, att socialdemokraterna föredraga att uppställa huset Hohenzollerns kandidatur emot Rupprecht af Bayern, som är populärare och farligare.

Om de allierade vägra att gå in på ett kollektivt och med straffbestämmelser försedt ultimatum till Berlin, kommer Frankrike att handla på egen hand. Det kommer då att förklara, att det hädanefter icke betraktar de ockuperade områdena som skadeståndspanter utan som en trygghetsgaranti och förbehåller sig att i händelse af militär fara organisera strategiska positioner i Ruhr och Rheinlandet och öster om Frankfurt lägga beslag på de järnvägar som förena Nord-

och Sydtyskland.

--- På grund af tyska regeringens afsikt att indraga arbetslöshetsunderstödet, ha finansiella ombud för alla rheinska kommuner samlats i Köln och fattat beslut om utbetalande af arbetslöshetsunderstöd af de skattemedel som eljest skulle sändas till Berlin. Vidare beslöt man att aflöna ämbetsmännen i Rheinområdet med andra riksinkomster. Slutligen har man för afsikt att utsläppa ett nödmynt med konstant värde i väntan på den Rheinländska bankens upprättande.

Amsterdam den 16de Nov. Enligt hvad Handelsblad inhämtat, har exkejsaren förklarat att han bestämdt afvisar att återvända till Tyskland. För en gammal hofman från Potsdam förklarade exkejsaren att hans stolthet so monark icke tillåter honom att återvända till ett land som han styrt i trettio år under goda och onda tider (och som dessutom fockat

honom – för att inte tala om att ett återvändande möjligen skulle innebära en viss risk för lif och lemmar)

Från förbudslandet Norge:

Kristiania den 16de Nov. I statsråd i dag har framlagts proposition om ändring i rusdryckslagen, hvarigenom gränsen för den tillåtna alkoholhalten i fruktvin höjes från 14 till 21 procent, därigenom blir gränsen densamma för fruktvin och vanligt (stark) vin.

(Det norska landtvinet blir då lika starkt som salig Waldenströms grekiska, och mer än hälften så starkt som brännvin)

Berlin den 17de Nov. De förenade fosterländska förbunden ha vid sammanträde i Berlin i dag afgjordt ställt sig bakom von Kahr. Förbundens ledare, riksdagsmannen Geissler, som tog bestämd ställning mot Hitler, hvilken han betecknade som en förbrytare^{x)} förklarade vid sammanträdet bl.a. att för

x) Ludendorff och Kahr äro ju förrädare?

Tysklands del endast den nationella diktaturen återstode och att man under alla förhållanden måste underordna sig densamma äfven om diktatorn^{x)} personligen icke fölle hvar och en i smaken. Särskildt ingående sysslade han med general von Seeckts person och uppmanade de närvarande att äfven (i brist på bättre) visa förtroende till honom, då man på hans plats icke kunde finna någon annan man (detta låter ju lofvande). Inför det faktum att öfverbefälet i riket tilldelats von Seeckt vore frågan om Stresemann endast af underordnad betydelse. Om Seeckt endast ville regera och diktera vore hela den parlamentariska leken utan betydelse.

--- Vidare förklarade man sig af von Seeckt vänta att han med hjälp af den honom förlänade makten snarast möjligt komme att bryta sönder de Marxistiska bojorna.

Berlin den 17de Nov. Från Leip-

x) är en strunt, som t.ex. Willy.

zig meddelas att åklagarmyndigheten därstädes ställt f.d. sachsiska ministerpresidenten doktor Zeigner under åtal för att han mottagit mutor. Zeigner hade i egenskap af sachsisk justitieminister benådadt till fängelsestraff dömda personer och af dessa mottagit dels penningbelopp dels gåfvor af hvarjehanda slag.

Paris den 15de Nov. I Frankrike experimenteras för närvarande med en långskjutande kanon af samma konstruktion som de artilleripjeser med hvilka Paris bombaderades mot krigets slut^{x)}. Kanonen är 23 meter lång och väger 87 ton. Projektillen väger 450 kg och skottvidden är 111 km. (Ha inte engelsmännen en kanon med 150 km skottvidd?) Med en sådan kan Berlin bombarderas från Stettin – eller Stockholm från Åland) (Vet förresten icke hvad dylika åbakiga pjeser ska tjäna till då man från luften kan släppa ner 5 tons bomber)

x) det var visst bara en

London den 17de Nov. --- Från väl informerad håll här meddelas att England är fullt redo att i Berlin protestera mot kronprinsens återkomst och tyska regeringens vägran att åter mottaga den allierade militärkontrollkommissionen Engelska regeringen motsätter sig dock tillgripande af ytterligare sanktioner. Enligt vissa rykten är det högst sannolikt att kompromissen kommer att antaga en högst öfverraskande form, nämligen ett militärt samarbete mellan England och Frankrike i Ruhr.

Ändamålet med ett dylikt nästan paradoxalt steg från Englands sida utlägges i dagens nummer af Daily News, där dess "Political observer" utgår från att en brytning mellan Frankrike och England skulle betyda militära operationer vid Rhein och ett ohjälpligt sammanstörtande af centraleuropas vacklande byggnad med oöfverskådliga konsekvenser för hela Europa. England önskar hindra

The memorial by Mr Dick nr 53b

Tysklands sönderstyckande och däraf följande hvälfningar i allt vidare vågor spridande sig i Europa^{x)}. Den enda utvägen att nå detta mål är att genom fortsatt samverkan kontrollera Frankrike. Hvarför då icke göra detta genom ett militärt samarbete i Ruhr. ---

Paris den 17de Nov. I ett tal yttrade Poincaré bland annat i dag:

--- De senaste händelserna äro icke ägnade att omstämna oss till svaghet gentemot Tyskland eller komma oss att beklaga Ruhrockupationen. Vi böra tvärtom skatta oss lyckliga öfver att i dag ha i vår hand det förnämsta grufdistriktet och de största vapenfabrikerna i våra forna fienders land, hvilket för närvarande är ett rof för nationalistiska passioner och hyser baktankar på revansch. Vi skola på så sätt ha möjligheter att försvara freden och tillvarataga vår seger. Vi skola icke tillåta att vara

x) Hvad gör det Europa om Tyskland delas i ett Wäst- och Ostelbien?

den förra eller den senare sättas på spel, det försäkrar jag er. Eftergifternas tid är förbi. Fördraget skall verkställas med godo eller ondo. Att låta Tyskland få tid och möjlighet att förbereda ett nytt anfall skulle vara ett brott mot eftervärlden. Det skola vi icke göra oss skyldiga till.

(Dessutom möjliggör ockupationen att det eventuella kriget kommer att utkämpas på fiendens mark, hvilket ju är en stor fördel – jämför Belgiens och Nordfrankrikes öde under kriget)

Washington den 16de Nov. President Coolidge har förklarat sig anse att det amerikanska folket kommer att sympatisera med alla åtgärder från de allierades sida i syfte att förhindra ett återställande af den Hohenzollernska dynastien, ehuru regeringen i enlighet med gammal tradition icke kan företaga sig något i saken --- Ett af de motiv som förmådde Förenta Staterna att gå med i kriget var

att drifva bort Hohenzollrarna från tronen och omintetgöra en sådan autokratisk styrelseform som upprättats i Tyskland. Garantier härför upptogs i Versaillesfördraget och man väntar i Washington att fördragets signatörmakter komma att sörja för bestämmelsernas efterlefnad.

(”Ett republikanskt Tyskland och en förödmjukad kejsare” sades nu vara Yankees önskemål)

Köln den 17de Nov. --- (Bönderna i Subengebirge, väpnade med yxor, ha slagit ihjäl 14 separatister) ---

--- Enligt de hittills föreliggande uppgifterna om striderna i Subengebirge synes det ha rört sig om böndernas motstånd mot de plundrande separatistiska banden. Det mest egenartade vid dessa sammanstötningar är den med yxor utrustade befolkningens kamp mot plundrarna. Innehaf af vapen är nemligen på det strängaste förbjudet af Rheinlandskommissionen, men yxor anses

som verktyg och användas nu hufvudsakligen såsom sådana af befolkningen vid dess kamp mot separatistbanden (Icke illa uttänkt – synd att separatismens förkämpar skall vara ett sådant patrask)

Paris den 18de Nov. Vid invigningen af ett nytt monument öfver de stupade, (hvilket i ordningen) framhöll Poincaré att Tyskland olofligen sedan en längre tid tillbaka sökt rekonstruera sina förbjudna militära formationer och vidare tillåtit exkronprinsen att återvända, ehuru denne står främst på listan öfver krigsbrottslingarna. Dylika tilltag äro fräcka utmaningar mot de allierade och skamlösa attentat mot freden. Sanktioner synas nödvändiga, och vi skola vidtaga dylika om vi icke erhålla vår rätt. Vi äro vidare beslutna att icke utrymma de ockuperade områdena innan alla klausuler, som undertecknats i Versailles äro tillfullo utförda

och vi äro skyddade mot nya möjligheter till ett anfallskrig.

--- Slutorden om föresatsen att icke utrymma de ockuperade områdena innan alla Versaillesfredens klausuler äro tillfullo utförda, besanna de ofta bestridda farhågorna för de franska planerna på Rheinockupationens utsträckande i öfverskådlig framtid. (Med andra ord: tyskarna tänka icke att fullgöra sina förpliktelser inom en öfverskådlig framtid)

Läs! Berlin den 17de Nov. I dag har giltigheten af den lagbestämmelse gått till ända enligt hvilken arbetstiden inom samtliga yrken icke får öfverskrida 8 timmar --- Praktiskt taget finns alltså från och med i dag inga bestämmelser längre om 8 timmarsdagen --- I Rheinlandet ha arbetare och personal vid kolgrufvorna och järnindustrien uppsagts i stor omfattning, så att man vid nyanställningar kan göra den förlängda

arbetstiden till ett anställningsvilkor. (Denna förlängning af arbetstiden i Tyskland leder ofelbart till att det öfriga Europa – äfvensom Förenta Staterna m.fl. länder måste göra detsamma, hvilket kommer att leda till oändligt bråk. – Förhoppningarna om att den förkortade arbetstiden skulle kompenseras genom ökad arbetsintensitet ha ju icke uppfyllts, åtminstone ej i Sverige)

Från Düsseldorf telegraferas att general Degoutte utfärdat förbud mot att arbetare vid verk som sysselsätta mer än 500 man, afskedas, vare sig afskedande träffa hela arbetarstammen eller blott en del däraf. Arbetsgifvare som bryta mot bestämmelsen kunna dömas till fem års fängelse och hundra tusen guldmarks böter(!)

Läs! "Vårt exportproblem i statistikens ljus: stark förskjutning inom våra exportmarknader – Europas betydelse går tillbaka – Exporten till U.S.A fyrdubblad sedan 1913

--- Vår export 1922 för olika viktigare

The memorial by Mr Dick nr 53b

exportmarknader kvantitativt i procent af 1913 års framgång af nedanstående siffror

England	69 procent	Tyskland	33 procent
Frankrike	92 procent	Danmark	69 procent
Norge	86 procent	Finland	83 procent
Holland	164 procent	Spanien	171 procent
U.S.A	272 procent	Sydamerika	105 procent
Kina o. Japan	155 procent	Australien	136 procent

Förskjutningen mellan de europeiska och utomeuropeiska marknadernas betydelse för vår export tyckes fortgå och måste fortgå, om vår produktion och vår export skola åter kunna uppnå normal storlek. Någon tro på den europeiska rekonstruktionspolitiken synes man icke kunna hysa. Det gäller därför för vårt land att söka utveckla sin export på de utomeuropeiska marknaderna

(Hvad som ofvan sagts om Sverige torde gälla för alla Europas industriländer. Men hur kommer det att gå för oss alla om utbölingarna skaffa sig egen, på naturrikedomar och delvis billig arbetskraft^{x)} grundad industri? England funderar ju på att vända Europa ryggen och har redan gjort en god början. År 1920 exporterade det till

Europeiska länder	(i värde)	£ 624 000 000
Utomeuropeiska länder	"	£ 406 000 000
Egna kolonier	"	£ 528 000 000

Dess europeiska export utgjorde således ej mer än 40 procent af totalexporten, i rundt tal räknat. Nu, år 1923, torde siffrorna ytterligare ha förskjutit sig till den utomeuropeiska exportens favör)

Berlin den 18de Nov. Under tyska folkpartiets centralstyrelses sammanträde i dag klarlade Stresemann sin ställning till införande af en diktatur. Han medgaf att en diktatur under vissa omständigheter skulle vara berättigad. Vissa betänkligheter måste emellertid resas med tanke på hvilka kretsar det är, som

x) Kina, Japan

just nu ropa högljudast på diktatur. Ännu ha de icke kunnat visa fram några andliga krafter (!) En af dem upprättad diktatur skulle egentligen vara utan regering, då den komme att bli fullständigt beroende af några af det ekonomiska lifvets ledare(!)

--- Just emedan Tysklands återupprättande måste utgå från de andliga krafterna kan man icke vänta sig något af en tysknationell diktatur(!) – (vackert betyg åt det parti, med Willy i spetsen, som under årtionden ledt Tysklands öden)

I en artikel, Lifvet i Tyskland af Paul Ernst (tysk) läses bl.a:

--- Vi äro i dag 20 millioner människor för mycket i Tyskland. Felet i den Bismarckska skapelsen träder fram. Det tyska folket har alltid förökats starkt^{x)}. I forna tider fanns en stor utvandring, nu utvecklar sig industrien som skaffade uppehälle åt öfverskottet; men utförseln af industrialister och

x) icke så värst – se sidan 4 nästa häfte

införseln af näringsmedel var icke politiskt säkerställd och syftet med världskriget var att göra afsättningen omöjlig för den tyska industrien(!)^{x)} Det är uppnådt. I dag belöpa sig kolens framställningskostnader hos oss till 32 guldmark, på världsmarknaden kosta de 22 (förklara det – de tyska arbetslönerna äro lägre än de engelska och amerikanska) Om andra vilkor antas som oförändrade måste tyskarna minskas med det antal som framkallades genom den preussiska och Bismarckska politiken. Det är 20 millioner ---

--- Vi äro redan sedan länge midt inne i denna dödsprocess. Det nuvarande själsliga tillståndet i Tyskland bestämmes därigenom, icke genom de stora politiska händelserna, ty individens kraft tages nästan helt i anspråk genom spänningen och genom kampen för tillvaron i smått. Det finns så godt som intet fritt förstånd kvar obrukadt som kunde komma det allmänna

x) nej – orsaken var tyskarnas storhetsvan-

tillgodo. Samtidigt förklaras därigenom den obeskrifliga dumheten i vår politik (men ni voro ju lika dumma förut – Infallet i Belgien, det obegränsade U.båtkriget, motståndet på västfronten sedan allt hopp var ute, det sista rent af fräcka fredsanbudet) (sidan1 nästa häfte)

Paris den 19de Nov. – (Man håller på med att finna en förlikningsformel mellan England och Frankrike)

I diplomatiska kretsar förljudes att ambassadörkonferensen ställt i utsikt ett samförstånd på följande grundlinjer:

I kronprinsfrågan inskränka sig de förbundna till att låta tyska regeringen i en not förstå att kronprinsens närvaro enligt deras uppfattning utgör en fara. De komma dock icke att kräva utlämning eller utvisning eller hota med sanktioner.

Upptagandet af militärkontrollen kommer att krävas under noggrant

sinne och roflystnad – den tyska andan

angifvande af de vilkor under hvilka det skall ske. De förbundna hota icke med några sanktioner, men förbehålla sig att efter det deras not besvarats af Tyskland, förhandla om hvilka sådana eventuellt skola företagas. (verkar slätvälling)

London den 19de Nov. --- England torde vara beredt att i händelse Tyskland icke lämnar ett tillfredställande svar på noten om upptagande af den militära kontrollen, med öfriga allierade taga i öfvervägande användandet af rent ekonomiska sanktioner ---

--- Man framhåller dock att sådana vore ändamålslösa i det kaos som nu råder i Tyskland. Hur allvarlig situationen är framgår af telegram i tidningarna att britiska myndigheter i Berlin tillrådt alla engelskor, anställda vid ambassaden och konsulatet att snarast möjligt lämna staden på grund af hungeroroligheter och den hotande situationen i allmänhet. forts. nästa häfte

(Forts. fr. sid. 92 f. häftet af "Den ryska röran")

I Herzens företal till Kejsarinnan Katarina II:s memoarer läses bl. a.

--- Då man läser dessa memoarer förvånas man öfver att ingenstädes ett ord nämnas om Ryssland och dess folk. Men detta är för tiden karaktäristiskt. Vinterpalatset var en värld för sig. Det var stater för staten. Organiserad efter tyskt mönster hade den intet annat mål än att härska öfver folket. I denna vidunderliga kasern, i detta enorma kansli rådde samma stramhet som i ett läger. Några härskade, gåfvo order, andra lydde blindt. Det var endast i ett fall som de mänskliga lidelserna inom Vinterpalatset kommo i svallning, det var vid den husliga härden. Bakom den tredubbla linjen af skildtvakter i de öfverlastadt dekorerade salongerna pulserade lifvet feberhett under intriger, strider, tragedier. Där spanns Rysslands ödes väf i alkovernas dunkel, i orgiernas brännpunkt, utom räckhåll för polisens anklagarmakt.

Hvilket intresse kunde väl den unga tyska furstinnan känna för detta magnium importum, för detta utom all civilisation stående stackars halfvilda folk som gömde sig i snö och som på dåliga vägar kommer till Petersburg för att som främmande parias i trasiga kläder och med långt skägg endast mötas af förakt.

Först långt senare hörde Katarina talas om det ryska folket då kosacken Pugatjeff i spetsen för en hop upproriska bönder hotade Moskva.

Efter Pugatjeffs besegrande glömde Vinterpalatset åter folket och jag vet ej när man skulle hafva erinrat sig detsamma om icke folket själf påmint sina herrar om sin tillvaro, då det 1812 reste sig i massa, å ena sidan förkastande den med främmande bajonetter erbjudna friheten från lifegenskapen^{x)}, å andra sidan gående i döden för fäderneslandet, hvilket från Vinterpalatset lönades med slaveri, förnedring, elände och glömska.

--- Kejsarinnan (Elisabet) finner det otillbörligt att hon (Katarina) icke har några

x) så'na nöt.

barn. Fru Tjeglovok talar med henne därom och insinuerar nödvändigheten att låta alla samvetsskrupler fara, samt föreslår henne att välja mellan Saltykov och Narysjkin. Den unga furstinnan ställer sig oförstående, men tar båda två (för säkerhets skull) – senare Poniatovski, och slår in på en erotisk karriär som räcker fyrtio år(!)

Det mest graverande för den ryska dynastien i dessa memoarer är att de konstatera att den icke tillhör huset Romanov, icke ens huset Holstein-Gottorp. Katarinas eget vittnesbörd att kejsar Paul är Sergej Saltykovs son är tillfyllest. Förgäfves söker den kejsarliga ryska dynastien framställa sig som traditionell och urgammal.

Paris den 6te Nov. Från Lausanne meddelas att processen mot Vorovskis mördare Conradi fortsätter. Den anklagade Polunian förklarade att han af politiska motiv förmått Conradi att mörda Vorovski. Conradi förklarade likaledes att han velat befria Ryssland från den bolsjevikiska regimen och

göra slut på den bolsjevikiska delegationens vistelse i Schweiz sid 89

Läs! Ett telegram till Echo de Paris meddelar att Conrads bror arresterats i Moskva som "gisslan" – (vilken gemen fräckhet!)

Warschau den 6te Nov. Vid ingången till Hotel Rom, där sovjetrepresentationen är inkvarterad häktade häromdagen polska polisen en person vid namn Meljislav Rotten, polsk medborgare, hvilken tjänstgör som sovjetrepublikens kurir och som just återvändt från Moskva. Rotten innehade en del viktiga dokument samt instruktioner till de polska kommunisterna om hur de skola förhålla sig om revolution utbryter i Tyskland.

Hälsingfors den 6te Nov. Ryska hälsovårdskommissariatet meddelar att en våldsam koleraepidemi härjar bland de hungrande^{x)} i Volgaguvermentet samt norra Kaukasien. Från den 15de Okt. ha inregistrerats 6.950 fall, hvaraf hälften med dödlig utgång (detta på tre veckor) – Under

x) hungersnöden är ju slut enl. Trotski & Co?

hela den våldsamma koleraepidemien i Hamburg för ett 30tal år sedan dogo 12 000 personer)

Moskva den 7de Nov. Vid ett hemligt sammanträde af Allryska centrala exekutivkommittén meddelade Djersjinski att missnöjet och den revolutionära stämningen bland arbetarna i Ryssland alltjämt växa. Statspolitiska förvaltningen förfogar visserligen ännu öfver tillräckliga medel att underkufva arbetarrörelsen för närvarande, menade han, men dessa medel kunna ej räcka länge. 50 procent af alla arbetskonflikter i industriföretag äro förorsakade af de centrala ekonomiska organen i republiken, hvilka utan att taga hänsyn till arbetarna börjat stänga fabriker för att på detta sätt afhjälpa den ekonomiska krisen(!) (Alla sovjets industriella företag gå nämligen med svår förlust – sund utveckling af landets stora naturliga resurser) –

--- Vid den påföljande diskussioner meddelade folkkommissarier för ar-

betsärenden att den ekonomiska krisen antagit så oväntadt stora dimensioner att hela planen för bekämpande af arbetslösheten^{x)} kullkastats. Antalet arbetslösa öfverstiger med 500 procent det för vintermånaderna beräknade antalet. Han yrkade att omedelbart tillräckmedel^{o)} för att tillfredställa arbetarnas kraf skulle ställas till förfogande, ty annars vore en allmän resning af arbetarna oundviklig, och för att undertrycka den vore ännu större medel erforderliga

Moskva den 8de Nov. Vid ryska centrala exekutivkommitténs tredje session har Tjitjerin lämnat ett meddelande om det utrikespolitiska läget. Han betonade särskildt försämringen i förhållandet till regeringen i Angora, som enligt hans mening vore följden af att det engelska inflytandet i Turkiet stärkts

Ytterligare betonade Tjetjerin det ryska inflytandets nedgång i Persien och nödvändigheten af att komma till en öfverens-

o) hvar ska dom tas ifrån

x) hvilken plan? att stänga fabriker?

kommelse med Polen angående Rysslands och Polens hållning i händelse af en revolution i Tyskland. Tjitjerin menade att det blir svårt att uppnå en sådan öfverenskommelse, ty Polen har under sista tiden åter intagit en ovänlig ställning mot sovjetryssland

(sidan84) – Ur Katarina II^s memoarer: --- Kejsarinnan (Elisabet) fick i Perova ett nytt anfall af sin kolik. Detta anfall hade emellertid inga farliga följder, så att Hennes Majestät inom kort kunde företaga en vallfart till klostret Troitska. Hon ville tillryggalägga de 60 verster^{x)} till fots --- Kejsarinnan gick tre eller 4 verst om dagen hvarefter hon hvilade några dagar. Denna resa räckte nästan hela sommaren. Alla eftermiddagar gingo vi på jakt (att tänka sig den gamla cocotten Elisabet, kronprinsen, kronprinssessan och det öfriga byket som ett tatarfölje i sakta mak förflyttade sig under sommarens lopp från Stockholm till Uppsala.)

--- Saeromoso, en italienare, hade smuss-

x) 60 verst, ungefär 6 svenska mil

lat till Katarina ett bref från hennes mor) --- Jag sade att jag vore förbjuden att skriva till någon, enär det icke ansåges passande för en rysk storfurstinna att affärda andra bref än sådana som voro uppsatta i utrikesministeriet och att jag endast hade att underteckna mitt namn men icke alla fick uttala någon önskan om hvad som skulle skrivas (till modern) enär utrikesministeriet förstod mycket bättre än jag hvad som passade att meddela(!)

-- (Katarina fick en knaracka) – Då jag tog honom med till Oranienbaum dit kammarherre Saltykoff^{x)} den yngre hade flyttat, sysselsatte sig de många damerna därstädes dagarna i ända med att sy kläder åt honom som han genast slet sönder.---

--- Under hela hennes (Elisabets) regering vågade hvarken han (kronprinsen) eller jag någonsin lämna huset eller gå ut i staden utan att därtill förut ha

o) tiga äran att vara Paul I^s pappa

x) som med Narysjkin delar den tvifvelak^{-o)}

fått hennes tillåtelse –

--- På fyrtyonde dagen efter min sons födelse infann sig kejsarinnan för andra gången i mitt rum för att närvara vid min kyrktagning^{x)}. Jag hade stigit upp för att mottaga henne, men då hon märkte hur matt och aftärd jag var, tillät hon mig att sitta, under det hennes biktfader reciterade de vanliga bönera. Man hade burit min son till mig och det var första gången jag såg honom sedan han föddes. Jag tyckte han var ett vackert barn, hvars åsyn lifvade upp mig, men så snart akten var slut gjorde kejsarinnan uppbrott och tog honom med sig. nästa sida

Bryssel den 15de Nov. Belgiska arbetarpartiets Bryssel-förening har på sammanträde förkastat förslaget om enhetsfront. Vandervelde förklarade det omöjligt att samarbeta med Moskvamännen som utöfva sådan tortyr mot hans socialistiska kamrater

x) kyrktagningen är en tilltalande kristlig ceremoni

Vid den tiden och långt framåt roade sig storfursten under vistandet i staden förnämligast med en oändlig mängd små soldater af trä, tenn, deg eller vax^{x)} som han ställde upp på små bord, hvilka stodo så tätt att man knappast kunde röra sig i hans rum. Själ f gick han omkring i paraduniform med höga kragstöflar, sporrar och bantler och de af betjäningen som voro befallda att manövrera vid denna underliga exercis måste vara klädda på samma sätt

”Vorovskis mördare frikända”

Lusanne den 16de Nov. Conradi och Polunin har frikänts.

Vid förmiddagens förhandlingar framlade åklagaren sitt slutyrkande, hvori han uppmanade juryn att fälla ett utslag som skulle möjliggöra utmätandet af ett förhållandevis mildt straff.

(Hur kommer det att gå för Conradis bror hvilken hållas som ”gisslan” af tjeckar

x) en råtta blef hängd – efter hållen krigsrätt emedan han ätit upp en degsoldat.

Moskva den 14de Nov. De rysk-polska underhandlingarna angående handelsaftal ha återupptagits – Enligt meddelande från Warshau gå de ryska sträfvandena ut på att garantera transitering för alla varor utan undantag till och från Tyskland ---

--- Man vet ännu icke om polackerna gå in på att låta bolsjevikerna transportera propagandalitteratur och vapen öfver sina gränser.

(Då Katarinas far dog sörjde hon honom mycket)

--- Man tillät mig att gråta i åtta dar, men därefter tillsade mig fru Tjeglov att det var nog med tårar och att kejsarinnan befallde mig att sluta, då min far icke varit konung. Detta kunde jag ju inte förneka och fru Tjeglov anmärkte att det icke anstode en storfurstinna att längre sörja en far som icke varit konung. nästa s.

Moskva den 14de Nov. I samband med firandet af Novemberrevolutionens sex års minne ha i Moskva och Petrograd benådats 4.270 kriminella förbrytare, hufvudsakligen tjänstemän

som dömts för förskingring, mottagande af mutor samt maktmissbruk^{x)}. 10% af de benådade äro grofva förbrytare^{xx)}. Af sådana som dömts för politiska förbrytelser erhålls endast 68 i Moskva och 29 i Petrograd amnesti. Fängelserna äro emellertid öfverfulla af politiska fångar, bland hvilka många varit där ett år eller mera utan att ens bli ransakade.

(Katarinas memoarer) --- Jag frågade vidare hvilka hans anklagare voro. "Anklagare" utropade storfursten, "det finns inga". Det är nog med att alla människor i landet frukta honom och buga sig för honom. Därför måste han arresteras och så snart det är gjordt kommer det icke att saknas anklagare, det har man försäkrat mig --- Det behöfs endast att hvilken baktalare som helst sprider ut ett falskt rykte

xx) Dessa torde passa till tjekoämbetsmän

o) nom sinkaburerna-läs C. Zilrakow

x) Huru många sitta fortfarande inburade? Om mottagande af mutor är urbota brott böra alla ryska ämbetsmän oskadliggöras ge^{-o)}

för att man skall låta häkta hvem man behagar; anklagelser och brott hittar man på sedan.

(Det ryska hofvet under kejsarinnan Elisabets tid förefaller att ha varit ett enda stort kriminaldårhus och om man får tro furstinnan Paleys nyss utgifna memoarer var Nickes i det stora hela ungefär likadant) I Thorsten Fogelqvists recension af dessa memoarer, som röra sig om ryska revolutionen och bolsjevismen, läses: ---

--- De kunna ändå icke öfvertyga någon lidelsefri och klartänkt människa om att gammal synd och ny ondskas icke skulle stå i något förhållande till hvarandra. Furstinnan Paleys memoarer äro icke minst ur denna synpunkt ett intressant psykologiskt dokument. De utgöra en fruktansvärd anklagelseakt mot våld, våld och grymhet, men anklagelsen går långt i tiden, den går längre än till de anklagade, den drabbar äfven åklagaren --

--- Om Kerenskijs gemenhet berättar furstinnan, att då han skall sända bort kejsarparet från lidelsernas centrum, låter han tåget som skall föra dem vidare stanna ett stycke från afgangstationen. Han förebär försiktighetskäl. Men för furstinnan är detta något oerhördt. Tänka sig att en kejsarinna måste gå 10 minuter på banvallen där hennes fina fötter sjunka ner i sanden, att hon måste ta plats i en vagn som inte är kejsarlig och klifva upp på ett fotsteg som är för högt från marken. (nästa sida)

--- Då man sätter denna ömhet i association med den hänsyn som furstlighet, adel, militär och polis under sekellång historisk tid visat Rysslands slagna, hundsvältande och plundrade folk förstår man att det rör sig om två världar utan möjlighet att finna hvarandra och om en oundviklig katastrof .---

--- På en punkt får furstinnan

Paleys memoarer en nästan fatalistisk förstenad prägel af maktlös förblindelse . Tsarväldet har under 303 år som huset Romanov regerade icke gjort annat än uppbyggt, ordnat och befäst Ryssland”, skrifver hon. Så skall det låta. Det är historiskt orsakssammanhang och oväldig historisk rättsskipning. ---

Ofvanstående kunde lika bra hämtats ur Katarinas dagbok – minus järnvägsstationen förstås ---

-- Då kejsarinnan Elisabet en gång då hon lämnade kyrkan damp i kull på grund af svindel – eller fylla – fick hon ligga där hon låg på gatan emedan ingen vågade vidröra hennes heliga person – och då Katarina efter en svår barnsäng bad sin omgifning om att lägga henne lite bekvämare i sängen nekade denna att röra ett finger af samma anledning (!!!)

-- (3 hoffröknar gifte sig samtidigt)

--- Vid detta tillfälle ingicks ett vad mellan hetmannen grefve Rasse-

movskij och danske ministern von der Osten om hvilken af de nygifta männen först skulle bli hanrej och det befanns snart nog att hetmannen, som hållit på Stroganov vunnit vadet.

Från Riga telegraferas att Moskvaregeringen trots sin stora penningförlägenhet offerar stora summor på luftvapnets förstärkning --- Det uppges med bestämdhet att 1500 moderna aeroplan äro beställda i Holland:

I detta sammanhang kan det vara af intresse att påminna om att det luftprogram Trotski framlade förra året slutade på en luftarmada om icke mindre än 5500 maskiner. Och till jämförelse härmed kan nämnas att England efter de nyligen beslutade kraftiga ökningarna af luftvapnet, skulle komma upp till en luftflotta om 1000 maskiner. Den franska luftflottan är f.n. nära 3 gånger så stor som den engelska efter nyorganisationen (sål. omkring hälften af den blifvande ryska)

Fortsättning nästa häfte sid 85

The memorial by Mr Dick nr 53b

Han: - Min uppfostran har kostat min far 50.000 kronor.
Hon:- Ja, man får ju inte mycket för sina pengar nu för tiden.

Den vackra husan:- Adjö och tack för den här tiden, det blir nog tomt efter mig, tänker jag. Frun:- Å, jag vet inte det precis.

-Husan: -nää, inte för frun, precis.

Hvilka passa bäst att ingå äktenskap med hvarandra? En vegetarian och en gräsänka (oj)

I Hörnefors församling, Västerbottens län, höll häromsistens (i November 1923) husförhör – gubbar och gummor visade sig styfva i katjesen. 1867, således för nära 60 år sedan, gapskrattade danskarna åt att vi i Sverige fortfarande våndades under husförhören – annoterar detta i skämtafdelningen

På restaurangen:- Lagar din fru maten själf? Jajamen – annars satt jag väl inte här

”Lilla fru Jenny ser ut som en skolflicka som i hastigheten förirrat sig in i äktenskapet” (bra)

Väninnor emellan. –Tänk, han skrifver: - och så kommer jag hem och gifter mig med den sötaste flicka i världen. – Så gement, sen han varit förlofvad med dej i tre år.

Brudgummen till prästen, efter det denne hållit ett tal för brudparet: - Jag får tacka pastorn för de tröstande ord pastorn sagt oss.

En barberare i Falsterbo har satt upp en skylt på hvilken läses: - ”Här rakas och klyppes mens kunden väntar.

Kvinnofriden:- Min fröken, skulle Ni vilja säja mej hvar Ni bor – jag tänkte nämligen också gå dit.

Två utländska officerare äro här för att studera krigskonst. De samtala under en fältmanöver: -Hvad tror ni de ha för sig? – Vet inte – antingen äro de galna eller också göra de sådär för att söka vilseleda oss.

Heter det la coeur eller le coeur? Likör, vettja

Han som göra´t skall

Exkronprinsparet i Oels.

POPES
ELEKTRISKA LAMPOR
Prima Holländskt fabrikat
Överträffad kvalitet. Prova o. jämför!
Generalagenter för Sverige
BEAUSANG & JEPSSON A.-B.
GÖTEBORG
TEL. 124 93

POPES
VENLO (HOLL.)

Jag har gentemot hr Olssons särskilda yttrande handlat precis som gentemot hr Hugos och gentemot mitt eget. Till departementet insände jag omedelbart efter färdigställandet min egen omarbetning av betänkandet. Omedelbart efter det att jag från departementet fått meddelande att detta skulle tryckas (den 27 oktober), tillfrågade jag för formens skull hrr Hugo och Olsson, om de vidhöll sina reservationer. Och omedelbart efter svarens mottagande insände jag en ingress, som skulle åtfölja det tryckta betänkandet, och var bl. a. hänvisades till dessa reservationer.

5) Kommittémajoriteten hade ursprungligen beslutat att ej alls underteckna betänkandet utan helt enkelt inlämna det med en förklaring att de ej kunhat medhinnat arbetet. Det var endast på hr Olssons mycket ivriga önskan och utslutande som ett tillmättesgäende mot honom, som

Farmaceuterna ha nu antagit avtalsförslaget.

**Kraftig nedsättning av
lönevillkoren.**

Farmaceutförbundet avstår från strejk
med hänsyn till allmänheten.

Fullmäktige för Sveriges farmaceutförbund ha vid sammanträde på söndagen beslutat antaga det förslaget till löne-